Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Sciences

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 8, Sayı: 53, Ağustos 2021, s. 97-112

ISSN: 2149-0821 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/SOBIDER.52229>

Dr. Öğr. Üyesi Simge Deniz DEMİREL

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi İletişim Fakültesi, simge.demirel@gmail.com

Prof. Dr. Ferlal ÖRS

Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi, ferlal@hotmail.com

ÇEVRE KİRLİLİĞİ HABERLERİNİN DİJİTAL GAZETELERDE SUNUMU

Özet

Doğal kaynakların hızlı bir şekilde tüketilmesi, sanayileşme ile ortaya çıkan çeşitli kirlilik türleri ve çevresel atıklar günümüzde insan sağlığını derinden etkileyen önemli çevresel problemleri oluşturmaktadır. Çevre kirliliğinin önlenmesine ve çevre-insan sağlığına yönelik medyada yer alan haberler, etkin bir tartışma platformunun oluşturulması ve kişilerin, uzmanların ve kurumların bir araya getirilmesi açısından önem teşkil etmektedir. Günümüzde geleneksel gazeteler, dijitalleşmeyle birlikte internet yayıncılığına yoğunluk vermeye başlamışlardır. Dijital gazetelerin, çevre kirliliğine yönelik haberleri hızlı, güncel ve zengin öğelerle destekleyerek okuyucuya sunması, toplumsal farkındalığın oluşmasında oldukça önemli görülmektedir. Çalışmada 1-31 Ocak 2021 tarihleri arasında Türkiye’de en yüksek tıklanılabilirliğe sahip dijital gazetelerden olan Hürriyet, Milliyet ve Sözcü gazetelerinin çevre kirliliğine yönelik haberleri içerik analizi yöntemi ile incelenmiştir. Dijital gazetelerde çevre kirliliğine ilişkin haberlerin nasıl dağılım gösterdiği, hangi sayfalarda yer aldığı, kaynağının/yazarının kim olduğu ve hangi temaların ön plana çıktığı üzerine değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Çevre Kirliliği, İnsan Sağlığı, Dijital Gazeteler, Dijital Gazetelerde Çevre Kirliliği Haberleri

PRESENTATION OF ENVIRONMENTAL POLLUTION NEWS IN DIGITAL NEWSPAPERS

Abstract

Today, the rapid consumption of natural resources, various types of pollution and environmental wastes resulting from industrialization constitute important environmental problems that deeply affect human health. The news in the media about the prevention of environmental pollution and environment-human health contributes to the creation of an effective discussion platform and to bring people, experts, and institutions together. In recent years, traditional newspapers have started to concentrate on internet publishing with digitalization. In this respect, it is very important for digital newspapers to present the news about environmental pollution to the reader by supporting them with fast, up-to-date, and rich elements. In this study, the news about environmental pollution of the newspapers Hürriyet, Milliyet and Sözcü, which are among the digital newspapers with the highest clicks in Turkey between 1-31 January 2021, were analyzed by content analysis method. In this context, it has been evaluated how the news about environmental pollution in digital newspapers is distributed, on which pages it takes place, who the source/author is, and which themes come to the fore.

Keywords: Environmental Pollution, Human Health, Digital Newspapers, Environmental Pollution News in Digital Newspapers

1. GİRİŞ

Tüm dünya genelinde görülen çevre kirliliği ve çevresel felaketler, küresel ve yerel bağlamda değerlendirilebilecek çevre sorunlarını içeren çevre haberlerinin sayısını her geçen gün arttırmaktadır. Temel kirlilik türlerinin, atıkların ve çevresel felaketlerin doğal yaşamı ve insan sağlığını tehdit eder hale gelmesiyle birlikte her ne kadar medyada çevre haberlerinin sayısı artış gösterse de, çevre kirliliğinin ortadan kaldırılmasına yönelik uygulamaları ve faaliyetleri konu edinerek toplumsal farkındalığın oluşmasını teşvik edecek haberlerin sayısının da henüz yetersiz olduğu görülmektedir. Çevre haberlerinin çevre kirliliğini konu edinmenin yanında bu sorunların çözümüne odaklı bir anlayış geliştirmesi, aynı zamanda toplumsal yararı ön planda tutan, bağımsız ve duyarlı bir habercilik pratiğini gerekli kılmaktadır.

Geleneksel medya haberciliğinin aksine dijital medya haberciliği, kendine özgün nitelikleriyle ve çeşitli habercilik platformlarıyla çevre haberlerinin tüm ayrıntılarıyla zengin verilerle desteklenerek daha yoğun, hızlı ve etkileşimli bir şekilde okuyucuya sunulmasında oldukça önemli görülmektedir. Bu çalışmada, Türkiye’de tıklanılabilirliği en yüksek üç dijital gazetenin çevre kirliliği temalı haberlere ne sıklıkla ve hangi temalar altında yer verdiği içerik analizi yöntemi ile değerlendirmeye alınmaktadır. Çevre kirliliğine ilişkin haberlerin, çevre ve insan sağlığına olan etkilerinin hangi temalar altında toplandığını, hangi sayfada yer aldığını, yazarının/kaynağının kim olduğunu ve hangi sıklıkla dağılım gösterdiğini ortaya koymak çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Çalışmada ilk olarak çevre kirliliği kavramına ve dijital gazetelerde çıkan çevre haberlerine ilişkin kavramsal bir giriş yapılmakta, ardından çevre kirliliği haberlerinin dijital gazetelerde nasıl ve ne sıklıkla yer aldığını ortaya koymak amacıyla içerik analizine ilişkin bulgulara ve değerlendirmelere yer verilmektedir.

2. Çevre Kirliliği Kavramı Üzerine

Küresel, ulusal ve bölgesel olarak değerlendirilebilecek çevre kirliliği; gerek insanların gerekse de diğer canlıların sağlığını ve yaşam alanlarını önemli ölçüde etkilemektedir. Kuşkusuz pek çok ülkede insanların sağlıklı bir çevrede yaşama hakkıyla eş anlama sahip olan çevre hakkı, insanların temel hakkı olarak görülmekte ve anayasal bir hak olarak yerini almaktadır (Yıldız vd., 2009: 83). Ancak doğanın ve çevrenin bozulmasına neden olan çeşitli kirlilik unsurları, sağlıklı ve temiz bir çevrede yaşama hakkını da ortadan kaldırmaktadır. Sanayileşmenin ve kentleşmenin etkisiyle zaman içerisinde, insanın çevreye verdiği zararın etkisi de artmış ve genişlemeye başlamıştır (Parlak, 2004: 13). Dolayısıyla, çevrenin insanlar tarafından kirlenmesi, çevre kirliliğinin etkisinin yıllar geçtikçe daha yoğun bir şekilde hissedilmesine ve tüm canlıların sağlığını tehdit etmesine neden olmuştur.

Dünyada ve ülkemizde doğal kaynakların hızla tükenmesi, nüfusun hızlıca artması, ekolojik yaşamın hızla bozulması sonucu ortaya çıkan çeşitli çevre sorunları dünya genelinde önemli bir gündem konusu olarak yerini almaktadır (Cengiz Temizkan, 2013: 502). Çevre kirliliğine yönelik medyada yer alan haberlerin; genellikle su, toprak ve hava kirliliği gibi temel kirlilik türlerini, atıkların çevreye ve insan sağlığına olan etkisini, küresel ısınmayı, kuraklık gibi konuları içerdiği görülmektedir. Çevre kirliliğini konu edinen haberlere, gerek geleneksel medyada gerekse de dijital medyada geçmiş yıllara kıyasla daha fazla rastlanmaktadır. Özellikle de küreselleşmenin, yeni iletişim teknolojilerinin gelişime bağlı olarak bilgi paylaşımının artması sayesinde çevre sorunları hakkında insanlar daha fazla bilinçlenmeye başlamışlardır (Gündüz Kalan, 2012: 91). Yeni teknolojilerin gelişimi ile dijitalleşen gazetecilik, çevre kirliliğine yönelik haberlerin, tüm yönleriyle/etkileriyle ele alınmasını ve hızlı bir şekilde okuyucuya aktarılmasını mümkün kılmaktadır.

3. Dijital Gazeteler ve Çevre Haberleri

Dijital medya ve mobil teknolojiler, iletişimin ve habercilik uygulamalarının yoğun teknolojik unsurlarla desteklenerek yeniden biçimlendiği temel platformlardır. Yoğun teknolojik donanımlı bu medya ortamları, geleneksel medyanın aksine bilginin hızla yayıldığı/güncellendiği, iletişimin de hızlı ve etkileşimli olarak gerçekleştiği bir ortam sunmaktadır. Özellikle günümüzde telefonlar, tabletler, bilgisayarlar, akıllı saatler, giyilebilir teknolojiler ve internet hayatımızı kolaylaştıran temel iletişim ortamları olarak belirmektedir (Yüksel, 2017: 245). Hayatımızın her alanında yoğun bir şekilde kullanımına başvurduğumuz bu dijital medya ortamları, gazeteciliğin de bu ortamlara entegre olmasını gerektirmekte ve haber alma pratiklerinin yoğunluklu olarak dijital medya ortamları aracılığıyla gerçekleşmesini sağlamaktadır. Sayısal teknolojilerin ve internet ağlarının haber üretim pratiklerini yeniden şekillendirmesi ve okuyucunun etkisini ve geri bildirimini ön plana çıkarması, internet gazetelerinin basılı gazetelere göre daha çok tercih edilmesini sağlamaktadır. İnternet gazetelerinin, haber üretim sürecinden dağıtımına kadar olan süreçte teknolojiyi etkin ve aktif bir şekilde kullanması, hem gazeteciye hem de okura önemli avantaj ve kolaylıklar sağlamaktadır.

Mobil cihazlardaki ve tabletlerdeki teknolojik gelişmeler ile birlikte internet gazeteciliğinin de bu ortamlara adapte olmaya çalıştığı görülmektedir (Narin, 2017: 32). Söz konusu yoğun teknolojiyi içerisinde barındıran bu araçlar üzerinden gerek haber üretim pratikleri, gerekse de okurun ve gazetecinin rolü değişime uğramakta ve şekillenmektedir. Dijital medyanın kendi içerisinde taşıdığı özellikler, aynı zamanda gazetecilik uygulamalarını, haber yazımını ve

haberlin okuyucuya sunumunu doğrudan etkilemektedir. Hipermetinsellik, etkileşim, doğrusal olmama, multimedya özelliği, yakınsama ve kişiselleştirme özellikleri internet gazeteciliğinin temel özelliklerini oluşturmaktadır (Nisan, 2019: 57). Tüm bu özellikler doğrultusunda, dijital medyada haber üretim ve dağıtım süreci geleneksel medyadakinin aksine hızlı, güncel bir şekilde yapılabilmekte ve zengin öğelerle desteklenebilmektedir.

İçerisinde bulunduğumuz dijital iletişim çağında, beş binden fazla gazete ve diğer online haber kaynaklarıyla birlikte, önceki dönemlere kıyasla bilgiye erişim daha kolay hale gelmiştir (Pavlik, 2013:271). Özellikle internet gazetelerin arşivlenebilir olma özelliği; okuyucuya ilgisi ve isteği doğrultusunda haber içeriklerine ulaşma imkânı sunmaktadır. Ayrıca dijital medyanın ölçülebilirliğe olanak sağlayan yapısı, okuyucunun hangi haber içeriklerine daha fazla yöneldiğini belirleyebilirken, okuyucu odaklı bir haber üretim sürecini de mümkün kılmaktadır. Böylelikle, internet sitelerinde ve diğer dijital ortamlarda yayınlanan haberlerin sürekli güncellenebilmesi, yenilenebilir özelliğe ve dinamik bir yapıya sahip olması dijital haberciliği geleneksel gazetelerden daha ön plana çıkmaktadır (İnce, 2018: 93).

Dijital gazetelerde haber içerikleri zengin verilerle desteklenirken, okuyucu da haber içeriğinin ardalana ilişkin temel bilgilere, görsellere ve videolara aynı anda ulaşabilmektedir. Özellikle çevre ve sağlık gibi bilimsel alanları konu edinen haberlerin bilimsel verilerle/ görsellerle desteklenerek, sade ve net bir anlatım ile okuyucuya sunulmasında dijital gazeteler oldukça önemli görülmektedir. Dijital gazeteler; özellikle çevre haberciliği alanında haber kaynaklarına, habere ilişkin zengin verilere, bilgilere ve analizlere ulaşılmasına, elde edilen bilgilerin zengin öğelerle bir arada sunumuna ve bu haberlere ulaşan okuyucuların da kendi düşüncelerini ifade edebilmelerine katkı sağlamaktadır.

Çevre haberleri, sağlık ve bilim haberleriyle birlikte karmaşık haber özelliğini taşımakta ve bilimsellik içermektedir (Duman, 2012: 51). Dolayısıyla haberi yapan gazetecinin alanında uzmanlığını, bilgisini ve tecrübesini zorunlu kılmakla birlikte, sahip olduğu bilgileri doğru, politik kaygılardan arınmış ve sade bir dille topluma aktarması oldukça önemlidir. Günümüzde özellikle dijital gazeteler; çevre haberlerinin sürekli ve dengeli olarak, zengin bilimsel veri ve analizlerle desteklenerek okuyucuya sunulmasında ve toplumsal farkındalığın oluşmasında önemli bir rol üstlenmektedir. Son yıllarda çevre kirliliğinin insanların ve diğer canlıların yaşamını daha fazla etkiliyor olması, gerek ülkemizde gerekse de dünya genelinde medyada çevre haberlerinin sayısını arttırmaktadır. Geleneksel medyanın yanına eklenen dijital medya ortamları, dünyanın bir ucunda yaşanan çevre kirliliğinin ve çevresel felaketlerin çeşitli etkilerini konu edinen haberleri ön plana çıkarmaktadır. Diğer yandan, sadece küresel bağlamda değil Türkiye açısından da güncel ve önemli bir sorun olarak beliren çevre kirliliğinin, ülkemizdeki dijital gazetelerde çeşitli etkileriyle beraber ele alındığı görülmektedir. Ancak, çevre kirliliğine yönelik haberlere yer verilirken, aynı zamanda çözümüne ilişkin önerilere, uygulamalara ve faaliyet alanlarına da değinilmesi oldukça önem taşımaktadır. Bu doğrultuda, günümüzde en çok okunan dijital gazeteler üzerinden çevre kirliliğine yönelik haberlerin hangi başlıklar altında nasıl ve ne sıklıkla verildiğini ortaya koymak, çevre kirliliğini önlemede ve toplumun bilinçlendirilmesinde dijital gazetelerin rolünü belirlemeye katkı sağlayacaktır.

4. Araştırmanın Yöntemi ve Kapsamı

Bu çalışmada Türkiye’de en çok tıklanan dijital gazetelerin internet sitelerinde yayınladıkları, çevre kirliliğine/sorunlarına ilişkin haberlerin nasıl ve hangi sıklıkla ön plana çıktığını ortaya koymak amacıyla içerik analizi yöntemi kullanılmaktadır. 1 Ocak- 31 Ocak 2021 tarihleri

arasında Türkiye’de en çok tıklanan* dijital gazetelerden olan Hürriyet, Milliyet ve Sözcü gazetelerinde yer alan çevre kirliliğine yönelik haberler araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmanın amacına ve konusuna bağlı olarak “çevre haberleri” ve “çevre kirliliği” anahtar kelimeleri üzerinden sınırlandırılan haberler araştırma kapsamında incelemeye alınmıştır.

Dijital gazetelerde çevre kirliliğine ilişkin haberlerin çeşitli etkileriyle birlikte hangi sıklıkla ve temayla yer aldığını ortaya koymak araştırmanın odak noktasını oluşturmaktadır. Genel olarak bakıldığında içerik analizi, araştırmaya konu olan metinler içerisinde bazı öğelerin ne sıklıkla yer aldığını belirlemeyi amaç edindiği gibi diğer yandan kodlar ve temalar üzerinden giderek anlamlar üzerine de yoğunlaşmaktadır (Bal, 2013: 181). Araştırmada örneklem içerisine giren çevre kirliliği temalı haberlerin, hangi konu başlığını hangi sıklıkla ön plana çıkardığını ve değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koyabilmek için frekans analizi kullanılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen bulgular, araştırmanın amacına uygun olarak tartışmaya açılmıştır.

Çalışmanın temel amacı, dijital gazetelerin sayfalarında yer alan çevre kirliliğine ilişkin haberlerin çevre ve insan sağlığına olan etkilerini çeşitli kategoriler üzerinden ortaya koymak ve değerlendirmektir. Dolayısıyla örneklem içerisine giren çevre kirliliğinin farklı boyutlarını ortaya koyan ve bu etkileri çeşitli yönleriyle okuyucuya sunan haberler üzerinden temel çözümleme kategorileri oluşturulmuştur. Çözümleme kategorileri, metinde veya mesaj içerisinde değerlendirme yapmaya çalışılan unsurlarla ilgili olmakta ve çalışmanın amacına bağlı olarak metnin özelliği çerçevesinde istenilen sayıda yapılabilmektedir (Yıldırım, 2015: 138). Araştırmanın amacına bağlı olarak oluşturulan kodlama cetveli üzerinden her bir haber ayrı ayrı kodlanarak çözümlemeye gidilmiştir. Çevre kirliliğine yönelik haberlerin hangi dijital gazetelerde, hangi sayfalarda yer aldığı, haberin kaynağının ya da yazarının kim olduğu, haberlerin çevre kirliliği teması altında hangi konuyla ön plana çıktığı ve yine bu haberlerin çevre kirliliğini önlemeye/engellemeye yönelik hangi faaliyetleri ön plana çıkardığı kodlanan haberler üzerinden ortaya konulmuştur.

5. Araştırmanın Bulguları

1 Ocak- 31 Ocak 2021 tarihleri arasında araştırma kapsamında incelenen dijital gazetelerde çevre kirliliğine yönelik 72 adet haber değerlendirmeye alınmıştır. Örneklem içerisine giren haberler çalışmanın temasına uygun olarak belirlenen anahtar kelimeler üzerinden sınırlandırılırken aynı zamanda haber metninin başlığı ve içeriği de dikkate alınarak sadece konu ile doğrudan bağlantılı olan haberler araştırma kapsamına dahil edilmiştir. Söz konusu haberler, ana temaları bağlamında kategorilere ayrılarak sıklıkları ölçülmüş ve aynı zamanda çapraz tablolar üzerinden bazı değişkenler arasındaki ilişkilere yer verilmiştir.

* <https://www.alexa.com/> verisine dayanmaktadır.

Tablo 1: Dijital Gazetelerde Çevre Kirliliğine Yönelik Haberlerin Yer Alış Sıklığı

Gazeteler	Frekans	Yüzde
Hürriyet	8	11,1
Milliyet	47	65,3
Sözcü	17	23,6
Toplam	72	100,0

Tablo 1’de dijital gazetelerin her birinde, çevre kirliliğine yönelik incelenen haberlerin sıklığına yer verilmiştir. Çevre kirliliği teması altında incelemeye alınan haberler, %65,3’lük oranla en fazla Milliyet gazetesinde yer alırken, onu %23,6’lık oranla Sözcü gazetesi izlemektedir. Araştırma verilerine göre, çevre kirliliğine yönelik haberler %11,1’lik oranla en az Hürriyet gazetesinde yer almaktadır.

Son yıllarda dünya genelindeki çeşitli çevre sorunlarının ve çevre kirliliğinin önemli bir gündem konusu olarak gerek basılı gazetelerde gerekse de dijital gazetelerde sıklıkla yer aldığı görülmektedir. Basılı gazetelerde ve basılı gazetelerin dijital platformlarında yer alan bu tür haberlerin bilinçli ve deneyimli bir muhabir kadrosu tarafından yapılması, toplumsal çevre bilincinin oluşturulmasında ve çevresel farkındalığın kazandırılmasında oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Tablo 1’de sunulan verilere bakıldığında, incelenen bir aylık süre içerisinde Türkiye’de en çok tıklanan dijital gazetelerde çevre kirliliğine yönelik haberlere genel olarak rastlandığı görülmektedir. Ancak her bir dijital gazetede yer alan haber sıklıkları göz önüne bulundurulduğunda, üç dijital gazetede çevre kirliliği teması altında yer alan haberlerin sıklığında önemli farklılıklar görülmektedir. Dolayısıyla araştırmaya konu olan haberlerin her bir dijital gazetede farklı bir şekilde yer alış sıklığı göstermesi ve arada önemli sayılabilecek niceliksel farkların oluşu; çeşitli etkileriyle birlikte çevre kirliliğine ilişkin haberlerin sistematik, düzenli ve planlı bir şekilde dijital gazetelerde yer almadığı sonucunu da ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 2: Dijital Gazetelerde Çevre Kirliliğine Yönelik Haberlerin Yazarı/Kaynağı

Haberin Yazarı/Kaynağı	Frekans	Yüzde
Haber Ajansı	55	76,4
Gazeteci	9	12,5
Belirtilmemiş	7	9,7
Yabancı medya kuruluşları	1	1,4
Toplam	72	100,0

Tablo 2’de dijital gazetelerde çevre kirliliğini konu edinen haberlerin kaynaklarının/ yazarlarının dağılımına yer verilmiştir. Çevre kirliliği teması altında dijital gazetelerde incelenen haberlerin kaynağının en fazla %76,4’lük oranla ulusal haber ajansı kaynaklı olduğu

görülmekte, onu % 12,5'lik oranla gazeteci izlemektedir. Araştırma kapsamında dijital gazetelerde incelenen haberlerin %9,7'sinin haber kaynağının belirtilmemiş olduğu görülmekte, %4,1'inin ise; yabancı medya kuruluşları kaynaklı olduğu ortaya çıkmaktadır.

Örneklem içerisine giren gazetelerde haberin kaynağı/yazarı kategorisi oluşturulurken, haber metinlerinin genel olarak başında ve sonunda yer alan kaynak bildirimi doğrultusunda oluşturulan kategoriler üzerinden kodlama yapılmıştır. Her bir dijital gazetede incelenen haberlerde haber kaynaklarının sıklığının da ayrı ayrı belirlenmesi, bu temadaki haberlerin gazetelerin gündelik yayın politikası ve haber akışı sıklığı çerçevesinde kimler ve hangi kurumlar tarafından kaleme alındığı doğrultusunda yorumda bulunabilmek adına önemli bir izlek oluşturacaktır.

Tablo 3: Her Bir Dijital Gazete İçin Haber Kaynaklarının/Yazarlarının Dağılımı

Gazeteler	Haberin Kaynağı/Yazarı				Toplam
	Haber Ajansı	Gazeteci	Belirtilmemiş	Yabancı medya kuruluşları	
Hürriyet	6	2	0	0	8
	75,0%	25,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Milliyet	38	3	6	0	47
	80,9%	6,4%	12,8%	0,0%	100,0%
Sözcü	11	4	1	1	17
	64,7%	23,5%	5,9%	5,9%	100,0%
Toplam	55	9	7	1	72
	76,4%	12,5%	9,7%	1,4%	100,0%

Tablo 3'de her bir dijital gazete için araştırmaya konu olan çevre temalı haberlerin kaynaklarının/yazarlarının dağılım oranlarına yer verilmiştir. Hürriyet gazetesinde araştırma kapsamında incelenen çevre kirliliği temalı haberlerin kaynağının sırasıyla, %75'lik oranla haber ajansı ve %25'lik oranla gazeteci olduğu görülmektedir. Hürriyet gazetesinde çevre kirliliği temalı haberlerin hepsinin kaynağı belirtilmiş olmakla birlikte, incelenen dönem içerisinde yabancı medya kuruluşu kaynaklı haberlere de hiç rastlanmamaktadır. Milliyet gazetesinde yer alan çevre kirliliği temalı haberlerin %80,9'unun kaynağının haber ajansı olduğu görülmektedir. Ayrıca haberlerin %12,8'inin kaynağı belirtilmemiş olup, %6,4'ünün de kaynağı gazeteci olarak belirmektedir. Yabancı medya kuruluşu kaynaklı haberlere ise; hiç rastlanmamaktadır. Sözcü gazetesinde ise; yine haber ajansı kaynaklı haberler %76,4'lük orana sahipken, onu sırasıyla %12,5'lik oranla gazeteci kaynaklı haberler, %9,7'lik oranla kaynağı

belirtilmemiş haberler ve %1,4'lük oranla yabancı medya kuruluşları kaynaklı haberler izlemektedir.

Tüm bu bilgiler ışığında, araştırma kapsamında incelenen dijital gazetelerde örneklem içerisine giren çevre kirliliği temalı haberlerin çoğunun ajans kaynaklı olduğu görülmekte ve bu haberler, aynı ve farklı sahiplik çatısı altında değerlendirilebilecek haber ajansları havuzundan alınmakta ve okuyucuya aktarılmaktadır. Diğer yandan, yine araştırma kapsamında incelen gazeteler dikkate alındığında çevre kirliliği temalı haberlerin gazetelerin tümünde ulusal haber ajansından sonra en çok gazeteci kaynaklı olarak kaleme alındığı görülmektedir. İncelenen dijital gazetelerin günlük haber akışı içerisinde, kuruma bağlı olarak çalışan gazeteciler tarafından çevre temalı haberlere yer verilmesi ve gündemde tutulması habercilikte tematik ayrımlaşmayı desteklerken diğer yandan, çevre temalı haberlerin çeşitli yön ve etkileriyle tartışmaya açılarak gündemde yer almasını sağlamaktadır. Dolayısıyla gazeteciler tarafından bölgesel, ulusal ve küresel düzeyde önemli bir konu olarak beliren çevrenin ve çevreye ilişkin çeşitli sorunların değerlendirildiği haber metinleri çevresel farkındalığın toplumsal bağlamda oluşturulmasında önem arz etmektedir.

Haber metinlerinde haberin yazarının/kaynağının belirtilmesi, haberin okuyucuda güvenilirliğini daha çok arttıran ve okuyucuya haber kaynağı/ yazarı hakkında bilgi veren önemli bir unsur olarak görülmektedir. İncelenen dijital gazeteler içerisinde Milliyet ve Sözcü gazetelerinde yer alan haberlerin bazılarında haberin yazarının ya da kaynağının belirtilmediği görülmektedir. Bu bağlamda haber kaynağının/yazarının belirtildiği haberler, okuyucunun haber metnine ve konusuna ilgili olmasını sağlayabileceği gibi aynı zamanda habere ilişkin verilen tüm detaylar okuyucunun habere dahil olmasını kolaylaştıracak ve habere ilişkin güvenilirliği arttıracaktır. Diğer yandan, araştırma kapsamında yabancı medya kuruluşları kaynaklı haberler, tüm dünyada görülen çevre kirliliğinin çeşitli etkileri ile değerlendirilmesini ve küresel bağlamda çözümler/çareler üretmeyi kolaylaştırabilmektedir. İncelenen dijital gazeteler içerisinde yabancı medya kuruluşları kaynaklı haber kategorisi, sadece Sözcü gazetesinde görülmekle birlikte tek bir haberle sınırlı kalmaktadır. Dolayısıyla dünyanın dört bir yanında süregelen çevre sorunlarını ve kirlilik türlerini haber metinleri aracılığıyla okuyucuya sunan çevre haberlerinin de sayıca fazlaştırılması gerektiği düşünülmektedir.

Tablo 4: Dijital Gazetelerde Çevre Kirliliği Temalı Haberlerin Yer Aldığı Sayfaların ve Başlıkların Dağılımı

Öne Çıkan Kategori	Frekans	Yüzde
Gündem	24	33,3
Teknoloji	1	1,4
Yerel haberler	32	44,4
Hafta sonu eki	1	1,4
Dünya	4	5,6
Yaşam	5	6,9
Sağlık	1	1,4
Ekonomi	4	5,6
Toplam	72	100,0

Tablo 4’de dijital gazetelerde örneklem içerisine giren haberlerin hangi sayfa ve başlık kategorisi içerisinde dağılım gösterdiğine yer verilmiştir. Örneklem içerisine giren haberler, dijital gazetelerin farklı sayfalarında/başlıklarında yer almakta ve dağılım göstermektedir. Çeşitli tematik başlıklar altında yer alan çevre kirliliği haberleri, aynı zamanda içerik olarak da bu başlıktaki konularla bağlantılı olmaktadır. Çalışmada dijital gazetelerde her bir haber hangi sayfa başlığı altında yer alıyorsa, kategoriler de bu bağlamda oluşturularak kodlama yapılmıştır. Tablo 4’deki verilere bakıldığında, çevre kirliliği teması altında ön plana çıkan haberlerin, %44,4’lük oranla dijital gazetelerin en çok yerel sayfalarında yer aldığı görülmektedir. Özellikle dijital gazetelerin yerel/bölgesel sayfalarında ön plana çıkan haberler, genellikle söz konusu bölgenin çevre kirliliğine yönelik sorunlarını, çözümlerini ve faaliyetlerini kapsamaktadır. Yerel sayfa eklerinde yer alan çevre temalı haberlerin sayısının artırılması, çevre konusunda bölgesel farkındalığın oluşturulmasına katkı sağlayabileceği gibi aynı zamanda bu haberlere ilişkin temaların gerek yazılı basın gerekse de dijital gazeteler için önemli bir gündem konusu olarak görülebileceği düşünülmektedir.

Örneklem içerisine giren dijital gazetelerin çevre kirliliği temalı haberleri, ikinci olarak en fazla %33,3’lük oranla gündem başlığı altında ön plana çıkmaktadır. Dijital gazetelerde çevre kirliliğine yönelik haberlerin gündemde yer alması, bu haberlerin okuyucuların dikkatini ve ilgisini çekmesine hizmet edebilecek ve aynı zamanda çevre konularında farkındalık oluşturabilecek, okuyucuların/kurumların çevre sorunlarının çözümünde aktif bir rol üstlenmesini kolaylaştırabilecektir. Diğer yandan çevre kirliliği temalı haberler, dijital gazetelerin %6,9’luk oranla yaşam, %5,6’lık oranla dünya ve ekonomi, %1,4’lük oranla teknoloji, hafta sonu eki ve sağlık başlığı altında yer almaktadır. Tüm bu veriler dikkate alındığında, dijital gazetelerde yer alan çevre haberlerinin çeşitli konu başlıkları altında yer aldığı görülmekte ve bu konu başlıklarına uygun olarak haberin içeriği de şekillenmektedir.

Dolayısıyla dijital gazetelerdeki çevre kirliliğine ilişkin haberlerin çeşitli etkilerinin gündem, yerel haberler, hafta sonu eki, yaşam, sağlık, dünya, teknoloji, ekonomi gibi alanlarla doğrudan bağlantılı olarak verildiği görülmektedir. Çevre haberlerinin farklı kategoriler kapsamında verilmesi bu haber türünün çok yönlü düşünülmesinin önemini ve diğer alanlara olan etkisiyle değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 5: Dijital Gazetelerde Çevre Kirliliği Teması Altında Ön Plana Çıkan Genel Konu Başlıkları ve Çevre Kirliliğini Önlemeye Yönelik Uygulamaların Ön Plana Çıkış Şekli

Temalar	Frekans	Yüzde
Su kirliliği	3	4,2
Hava kirliliği	5	6,9
Atıkların çevreye ve insan sağlığına olan olumsuz etkisi	9	12,5
Küresel ısınma/iklim değişikliği	4	5,6
Su kıtlığı/kuraklık	9	12,5
Nükleer enerji/santraller	3	4,2
Verimli arazilerin ve ormanların tahribatı	3	4,2
Atıkların geri dönüşümü ve ayrıştırma	13	18,1
Çevre dostu enerjiler	2	2,8
Çevre kirliliğini önlemeye ve gidermeye yönelik faaliyetler	13	18,1
Cezai yaptırımlar	5	6,9
Eğitim faaliyetleri/ organizasyonlar ve ödüller	3	4,2
Toplam	72	100,0

Tablo 5’de dijital gazetelerde çevre kirliliği teması altında ön plan çıkan konu başlıklarının dağılımına ve aynı zamanda çevre kirliliğini önlemeye yönelik uygulamaların hangi temalar altında dağılım gösterdiğine ilişkin veriler yer almaktadır. Gazetelerde çevre kirliliği teması altında haberlerin içeriğine ve başlığına yönelik oluşturulan kategoriler, gerek çevreye kirliliğine yönelik toplumsal farkındalığın yaratılmasında gerekse de çevre kirliliğini önlemeye ve ortadan kaldırmaya yönelik faaliyet alanlarının ön plana çıkarılmasıyla toplumsal katılımın sağlanmasında oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

İncelenen dijital gazetelerde çevre kirliliği teması altında en sık %18,1’lik oranla atıkların geri dönüşümü ve ayrıştırma ve yine aynı 18,1’lik oranla çevre kirliliğini önlemeye ve gidermeye yönelik faaliyetler konulu haberler yer almaktadır. Bu haberleri takiben, %12,5’lik oranla su kıtlığı/kuraklık konulu haberlere ve yine aynı %12,5’lik oranla atıkların çevreye ve insan sağlığına etkisini konu edinen haberlere yoğun olarak yer verildiği görülmektedir. Çevre

kirliliği teması altında cezai yaptırımları kapsayan haberler %6,9 ve hava kirliliği içerikli haberler % 6,9 oranıyla dijital gazetelerde ortaya çıkmaktadır. Küresel ısınma/iklim değişikliği konulu haberler %5,9 oranıyla dijital gazetelerde yer almaktayken, %4,2 oranıyla aynı sıklığa sahip olan su kirliliği, nükleer enerji/santraller, verimli arazilerin ve ormanların tahribatı, eğitim faaliyetleri/organizasyonlar ve ödüller konulu haberlerle karşılaşılmaktadır. Diğer yandan, %2,8'lik oran ile çevre dostu enerjiler temalı haberler de incelenen gazetelerde en az yer verilen içerik kategorisi olarak belirmektedir.

Tablo 5 verilerinden de anlaşılabacağı üzere, kirlilik unsurlarının çevreye etkilerinin haberlerde çeşitli konu başlıkları altında ön plana çıktığı ve diğer yandan bu haberlerin aynı zamanda çevre kirliliğini/sorunlarını önlemeye yönelik faaliyetlerle desteklenerek de sunulduğu görülmektedir. Ayrıca, geri dönüşüm uygulamalarının ve çevreyi kirliliğini önleme amaçlı gerçekleştirilen faaliyetlerin en sık karşılaşılan haber konularını oluşturması, çevre haberciliği alanının temel amacı olan küresel ve bölgesel çevre sorunları hakkında toplumu bilgilendirerek toplumsal farkındalığın sağlanmasına ve bu sorunların çözümünde aktif katılımın desteklenmesine katkı sağlaması yönünden oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Diğer yandan, dijital gazetelerde çevre kirliliği teması çatısı altında karşılaşılan çeşitli kirlilik türleri, küresel ısınma, kuraklık, atıkların çevreye ve insan sağlığına olan etkileri, cezai yaptırımlar vb. içerikler de çevre haberciliği açısından alana ilişkin üzerinde önemle durulması ve sorgulanması gereken önemli bir alanı oluşturmaktadır. Çevre gazeteciliği alanında faaliyet gösteren bir haberci, küresel ve yerel bağlamda hangi çevre sorununu haber metninde konu edinirse edinsin, bu sorunları ve konuları sürekli ve sistematik bir şekilde kaleme alması, hem çevre gazeteciliğinin gelişimine katkı sağlayacak hem de toplumsal farkındalığın oluşmasına hizmet edecektir.

Tablo 6: Dijital Gazetelerin Her Birinde Çevre Kirliliği Temalı Haberlerin İçeriklerine Göre Dağılımı

Temalar	Hürriyet		Milliyet		Sözcü	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Su kirliliği	1	12,5	2	4,3	0	0,0
Hava kirliliği	1	12,5	3	6,4	1	5,9
Atıkların çevreye ve insan sağlığına olan olumsuz etkisi	4	50,0	2	4,3	3	17,6
Küresel ısınma/iklim değişikliği	0	0,0	2	4,3	2	11,8
Su kıtlığı/kuraklık	0	0,0	4	8,5	5	29,4
Nükleer enerji/santraller	0	0,0	2	4,3	1	5,9

Verimli arazilerin ve ormanların tahribatı	0	0,0	0	0,0	3	17,6
Atıkların geri dönüşümü ve ayrıştırma	0	0,0	12	25,5	1	5,9
Çevre dostu enerjiler	0	0,0	2	4,3	0	0,0
Çevre kirliliğini önlemeye ve gidermeye yönelik faaliyetler	0	0,0	12	25,5	1	5,9
Cezai yaptırımlar	2	25,0	3	6,4	0	0,0
Eğitim faaliyetleri/organizasyonlar ve ödüller	0	0,0	3	6,4	0	0,0
Toplam	8	100,0	47	100,0	17	100,0

Tablo 6’da dijital gazetelerin her birinde ön plana çıkan çevre kirliliğine yönelik haberlerin hangi temalar altında nasıl dağılım gösterdiğine yer verilmektedir. Bu doğrultuda; Hürriyet gazetesinde %50’lik oranla en fazla atıkların çevreye ve insan sağlığına olan etkilerini konu edinen haberler ile karşılaşmaktayken, onu takiben %25 ile cezai yaptırımları konu edinen haberler ve %12,5 ile su kirliliği ve yine aynı %12,5 ile hava kirliliği temalı haberler izlemektedir. Küresel ısınma/iklim değişikliği, su kıtlığı/kuraklık, nükleer enerji/santraller, verimli arazilerin ve ormanların tahribatı, atıkların geri dönüşümü ve ayrıştırma, çevre dostu enerjiler, çevre kirliliğini önlemeye ve gidermeye yönelik faaliyetler, eğitim faaliyetleri/organizasyonlar ve ödüller temalı haberlere ise; Hürriyet gazetesinde incelenen dönem içerisinde rastlanmamaktadır.

Milliyet gazetesinde, %25,5’lik oranla atıkların geri dönüşümü ve ayrıştırma temalı haberler ve yine aynı %25,5’lik oranla çevre kirliliğini önlemeye ve gidermeye yönelik faaliyetler en fazla rastlanan temaları oluşturmaktadır. Bu temaları takiben, %8,5 ile su kıtlığı/kuraklık, %6,4 ile hava kirliliği, cezai yaptırımlar, eğitim faaliyetleri ve organizasyonlar, %4,3 ile su kirliliği, atıkların çevreye ve insan sağlığına olumsuz etkisi, küresel ısınma/iklim değişikliği, nükleer enerji ve santraller ve çevre dostu enerjiler konulu haberlere yer verildiği görülmektedir. Verimli arazilerin ve ormanların tahribatını konu edinen haberlere ise; hiç rastlanmamaktadır.

Sözcü gazetesinde ise; en fazla %29,4’lük oranla, su kıtlığı/kuraklık, %17,6’lık oranla verimli arazilerin ve ormanların tahribatı ve yine aynı oranla atıkların çevreye ve insan sağlığına olumsuz etkisi konulu haberler ön plana çıkmaktadır. %11,8 ile küresel ısınma/iklim değişikliği, %5,9 ile hava kirliliği, nükleer enerji/santraller, atıkların geri dönüşümü ve ayrıştırma, çevre kirliliğini önlemeye ve gidermeye yönelik faaliyetler Sözcü gazetesinde rastlanan diğer haber temalarını oluşturmaktadır. Su kirliliği, çevre dostu enerjiler, cezai yaptırımlar, eğitim faaliyetleri/organizasyonlar ve ödüller temalı haberlere ise, Sözcü gazetesinde hiç rastlanmamaktadır.

Tablo 6 verilerine göre, incelenen bir aylık dönem içerisinde Hürriyet gazetesinde, çevre kirliliği teması altında en fazla atıkların çevreye ve insan sağlığına olan etkilerini ve cezai yaptırımları konu edinen haberlere ve aynı zamanda hava kirliliği ve su kirliliği gibi temel

kirlilik türlerini konu edinen haberlere yer verildiği görülmektedir. Araştırma bulgularından anlaşılacağı üzere, Hürriyet gazetesinde temel kirlilik türlerini, önemli bir çevre sorunu olarak atıkları ve çevre kirliliğini önlemeye yönelik cezai yaptırımları konu edinen haberlerin ön plana çıkması, bu temadaki haberlerin Hürriyet gazetesinde sıklıkla ve düzenli bir şekilde yer aldığını ortaya koymaktadır. Ancak çevre kirliliği teması altında, haberlerin başlıklarına ve metinlerin içeriklerine göre oluşturulan diğer haber konularının Hürriyet gazetesinde hiç yer almadığı görülmektedir. Yazılı basında ve dijital gazetelerde çevre kirliliği teması altında yer alan haberlerin konu olarak çeşitlilik göstermesi, bu haberlerin farklı yönleriyle ön plana çıkmasını kolaylaştıracağı gibi aynı zamanda toplumsal farkındalığın oluşmasına ve çevresel sorunların çözümüne katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla gazetelerde temel kirlilik türlerine ilişkin bilgi veren haber metninin yanında çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik uygulamaları, organizasyonları ve eğitim faaliyetlerini ön plana çıkaran haber metninin de yer alması doğal çevrenin, insanların ve diğer canlıların hayatını tehdit eden çevre sorunlarının ortaya konması ve bu sorunların çözüme kavuşturulması bakımından oldukça önemli görülmektedir. Milliyet gazetesinde yer alan haberlerde, çevre kirliliği teması altında incelenen konu başlıklarının geneli görülmekteyken, sadece verimli arazilerin ve ormanların tahribatı başlıklı haber içeriğine hiç rastlanmadığı görülmektedir. Dolayısıyla Milliyet gazetesinde çevre kirliliğine ilişkin haberlerin farklı temalarla ön plana çıktığını ve genellikle bu haber metninin çevre sorunlarıyla birlikte çevre sorunlarının çözümüne de odaklandığı görülmektedir. Son olarak Sözcü gazetesinde ise; genel olarak haber metninde çevre kirliliğine, kirlilik türlerine, atıkların insan ve çevre sağlığına olan etkileri konu edinilmektedir. Ancak çevre kirliliğinin çözümünde önemli rol üstlenebileceği düşünülen eğitim faaliyetleri, ödüllendirme ve cezai yaptırımlar temalı haberlere incelenen dönem içerisinde yer verilmediği görülmektedir.

6. SONUÇ

21. yüzyılın önemli bir iletişim aracı olarak dijital medya, geleneksel gazetecilik uygulamalarını ve haber üretim sürecini yoğun teknoloji ile destekleyerek yeniden şekillendirmektedir. Yoğun teknolojik donanımlı bu araçlar, internet ağları ve mobil cihazlar vasıtasıyla haberin toplanmasından başlayarak yayınlanmasına kadar olan süreçte gazeteciye önemli fırsatlar sağlamaktadır. Haber kaynaklarına kolaylıkla ulaşma, haberin konusuna veya olaya ilişkin bilgileri elde etme, elde edilen bilgileri zengin veri ve görsellerle destekleyerek günün her saati hızlı bir şekilde okuyucuyla buluşturabilme konusunda dijital medya, habercilik uygulamaları açısından oldukça önemli araçlar olarak belirmektedir. Habercilikte uzmanlık alanları açısından düşünüldüğünde, dijital medyaya özgü nitelikler uzmanlaşmanın gerektirdiği becerileri teknik yönden fırsatlar sunarak desteklediği gibi diğer yandan okuyucunun/kullanıcının da ilgisi doğrultusunda istediği haber içeriklerine ulaşabilmesini sağlamaktadır. Dijital medya ile habercilikte hızın, zaman yönetiminin, doğru bilginin, güncelliğin ve okurla etkileşimin oldukça önem kazandığı günümüzde bu mecralara ilişkin pratiklerin ve uygulama alanlarının hem gazeteci hem de okur açısından etkin ve doğru kullanılması zorunluluğunu ortaya koymaktadır. Dijital medya ortamlarında kullanıcıların karşısına çıkan haber metninin sayıca fazla olması ve devamlı güncellenebilir bir özellik taşıması; doğru bilgilere dayanan, tarafsızlığı merkezine koyan ve alanında uzman gazeteciler tarafından kaleme alınmış haber metnini gerekli kılmaktadır.

Çevre haberciliğinde, çevre sorunlarının, kirlilik türlerinin ve çözüm önerilerinin, çevre sorunlarını önlemeye yönelik eğitim faaliyetlerinin ve uygulamaların sürekli, düzenli ve planlı bir şekilde gündeme getirilmesi oldukça önem taşımaktadır. Günümüzde dijital medya haberciliği, çevre haberlerinin daha düzenli, yoğun ve sistematik bir şekilde okuyucu/kullanıcı ile buluşmasını sağlarken, bu alana ilişkin haberlerin alanında uzmanlaşmış ve deneyim sahibi gazeteciler tarafından yapılması da çevre haberciliği alanının gelişmesine ve çevre haberlerinin daha doğru, tarafsız ve çözüm odaklı olmasına hizmet etmektedir. Çalışmada, Türkiye’de en çok tıklanan üç dijital gazetenin çalışmanın konusuna bağlı olarak belirlenen anahtar kelimeler üzerinden çevre kirliliğine ilişkin haberleri içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Bu doğrultuda; Hürriyet, Milliyet ve Sözcü gazetelerinin dijital sayfalarında yer alan çevre kirliliği haberlerinin hangi sıklıkla, hangi sayfada ve hangi temalarla ön plana çıktığını ortaya koymak ve elde edilen veriler üzerinden değerlendirme yapabilmek amacıyla frekans analizi kullanılmış ve bazı değişkenler arasındaki ilişkileri değerlendirebilmek için çapraz tablolardan yararlanılmıştır.

Elde edilen bulgular ışığında, dijital gazetelerin genelinde çevre kirliliğine yönelik haberler görülse de, haberlerin yer alış sıklığı bakımından birbirleriyle kıyaslandığında aralarında önemli farkların olduğu da göze çarpmaktadır. En çok tıklanan dijital gazetelerin çevre kirliliğine yönelik haberlerinin yer alış sıklığının dengeli olması, toplumsal bilincin ve farkındalığın sağlanması için önemli görülmektedir. Diğer yandan, dijital gazetelerde çevre kirliliğine yönelik incelenen haberlerin çoğunun ulusal haber ajansı kaynaklı olduğu ortaya çıkmaktadır. Haber ajansı kaynaklı çevre haberleri, elbette aynı ve farklı sahiplik yapısı çatısı altında ayrıntılı olarak ele alınabilir, ancak çalışma kapsamında incelemeye alınan haberlerin genel olarak haber kaynağının/yazarının belirtilip belirtilmediğine ve belirtiliyorsa hangi kaynak tarafından kaleme alındığı ortaya konulmuştur. Bu doğrultuda, incelenen dijital gazetelerde daha çok bir ajans kaynaklı haberlerin olduğu görülmekte, onu haber kaynağı/yazarı olarak gazeteci izlemektedir. Burada esas olan ve üzerinde önemle durulması gereken, çevre haberlerinin herhangi bir gazetenin veya yayın kurumunun çatısı altında alanında uzman ve deneyimli gazeteciler tarafından özenle ve dikkatli bir şekilde yapılması gerektiğidir. Çevre haberciliğinde gazeteci hangi yayın kurumuna bağlı olarak görevini yerine getirirse getirsin, çevreye yönelik konularda toplumsal bilincin kazandırılması ve haberlerini yaparken kamu yararını ön planda tutması gazetecinin temel gayesi olmalıdır.

Araştırma kapsamında incelenen çevre kirliliğine ilişkin haberlere daha çok dijital gazetelerin yerel haberler başlıklı köşesinde rastlanmaktadır. Yerel haberler kategorisinde, her gazetenin çevre sorunlarını ve çevre sorunlarının giderilmesine yönelik faaliyetleri bölgesel olarak ön plana çıkarttığı görülmektedir. Bu haberlerin sayıca arttırılması aynı zamanda, çevre kirliliğine yönelik haberlerin gündeme taşınmasını da kolaylaştırmaktadır. Diğer yandan, çevre temalı haberlere gündem başlığı altında sıklıkla yer verilmesi çevre haberlerinin okunma oranını arttırmakta ve toplumsal farkındalığın oluşmasına da katkı sağlamaktadır. Dijital gazetelerin ekonomi, sağlık, yaşam, dünya, hafta sonu gibi çeşitli sayfalarında da yer yer çevre kirliliğine ilişkin haberlerin farklı etkileri ön plana çıkarılarak yer verildiği görülmektedir. Dijital gazetelerde çevre kirliliğine yönelik haberler, hangi başlık altında yer alırsa alsın çeşitli alanlara olan olumsuz etkileriyle beraber ele alınması ve bu etkilerin ortadan kaldırılmasına yönelik faaliyetlerin haber teması olarak gündeme taşınması çevre haberciliği açısından oldukça elzemdir. İncelenen dijital gazetelerde haber başlıklarına ve içeriklerine göre belirlenen kategorilerde, temel kirlilik türleri, atıkların çevreye ve insan sağlığına olan etkileri, küresel

ısınma/iklim değişikliği, su kıtlığı/kuraklık, çevre kirliliğini önlemeye ve gidermeye yönelik faaliyetler, eğitimler gibi temalar ön plana çıkmaktadır. Söz konusu temalar, her gazetede farklı dağılım sıklığına sahiptir. Ancak, her tema gazetelerin tümünde dengeli dağılım göstermemekte, gazetelerin bazılarında çevre kirliliğine yönelik haberler çeşitli türleriyle ve etkileriyle ele alınırken, çevre kirliliğinin çözümüne ve engellenmesine yönelik faaliyetleri içeren haberlere yer verilmediği de görülmektedir.

Sonuç olarak, dijital gazeteler aracılığıyla çevre kirliliğinin çeşitli etkilerini konu edinen haberlerin sayısında artış görülse de, bu haberlerin temel kirlilik türlerini konu edinmenin yanında çevre sorunlarının çözümüne yönelik uygulamaları da içermesi ve sayıca fazlaştırılması gerekmektedir. Günümüzde dünya genelinde önemli bir gündem konusu olarak beliren çevre kirliliği ve çevre sorunları, özellikle dijital medyadaki gazetecilik uygulamaları veya dijital gazeteler ile dağıtımına çıkarılan haberler aracılığıyla daha yoğun, hızlı ve etkileşimli bir şekilde okuyucuya aktarılabilir. Dolayısıyla, daha fazla okuyucu kitlesine ulaşılabilirliği açısından dijital gazetelerin, gerek Türkiye’de gerekse de dünya genelinde yaşanan önemli çevre sorunlarını, faaliyetlerini ve hareketlerini gündeme taşıyarak toplumsal çevre bilincinin oluşmasına ve böylelikle küresel, ulusal ve bölgesel çevre sorunlarının çözümüne katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Bal, H. (2013). Nitel Araştırma Yöntemi, Isparta: Fakülte Kitabevi Yayınları.
- Cengiz Temizkan, A. (2013). “Dünyanın Geleceği İçin Yeşil Bir Bakış: Çevre Gazeteciliği, Şövalyelik Mesleği Gazeteciliğin Uzmanlık Alanları”, Ed. Şebnem Çağlar, Konya: Literatürk Yayınları.
- Duman, K.E. (2012). “Çevre Gazeteciliğinin Gelişimi ve Mesleki Örgütlenme Çalışmaları”, Medya ve Gündelik Yaşamda Çevre Gerçeği, Ed. Serkan Kırılı, Ümit Sarı, İstanbul: Aya Kitap Yayınevi.
- Gündüz Kalan, Ö. (2012). “Çevre Bilinci, Tüketim ve Kurumsal Sosyal Sorumluluk İlişkisi: NTV Yeşil Ekran Örneği”, Medya ve Gündelik Yaşamda Çevre Gerçeği, Ed. Serkan Kırılı, Ümit Sarı, İstanbul: Aya Kitap Yayınevi.
- İnce, M. (2018). Haber Edinme Aracı Olarak İnternet ve İnternet Haberciliği, Konya: Eğitim Yayınevi.
- Narin, B. (2017). g@zetecilik 2.0: İnternet Gazeteciliğinde Hipermetinsellik, Ankara: Gece Kitaplığı.
- Nisan, F. (2019). “Gelişen İletişim Teknolojileri ve Haber Toplama”, Dijital Gazetecilik ve İletişim, Ed. Mustafa İşliyen, Fadime Şimşek İşliyen, Konya: Literatürk Yayınları.
- Parlak, B. (2004). “Çevre-Ekoloji-Çevrebilim: Kavramsal Bir Tartışma”, Çevre Sorunlarına Çağdaş Yaklaşımlar, Ed. Mehmet C. Marin, Uğur Yıldırım, İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Pavlik, John V. (2013). Yeni Medya ve Gazetecilik, Çev. Müge Demir, Berrin Kalsın, Ankara: Phoenix Yayınevi.

- Yıldırım, B. (2015). “İçerik Çözümlemesi Yönteminin Tarihsel Gelişimi Uygulama Alanları ve Aşamaları”, İletişim Araştırmalarında Yöntemler, Ed. Besim Yıldırım, Konya: Literatürk Yayınları.
- Yıldız, K., Sipahioğlu, Ş., Yılmaz, M. (2009). Çevre Bilimi ve Eğitimi, Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Yüksel, O. (2017). “ Bilişim Teknolojileri ve Yeni Medya, Yeni Dünya”, Tüm Boyutlarıyla İnternet Haberciliği, Ed. Berrin Kalsın, Ankara: Gece Kitaplığı.